

Nr 275.

Av herrar **Lindblom m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. samt lag angående fortsatt giltighet av lagen samma dag (nr 430) om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m.

I proposition nr 101 har Kungl. Maj:st föreslagit riksdagen att antaga bland annat lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m., vari föreslås, att hyresregleringslagen skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 september 1946.

Föredragande departementschefen, som finner sig böra förorda, att lagen erhåller fortsatt giltighet till och med den 30 september 1946, har framhållit, att det ej torde kunna förväntas, att byggnadsverksamheten under de närmaste åren skulle kunna få en sådan omfattning att regleringsåtgärderna skulle kunna avvecklas utan olägenhet före utgången av denna tid. Emellertid synes departementschefen ha förbiset den produktionshämmande inverkan på byggnadsverksamheten, som lagen för närvarande utan tvivel utövar och kommer att utöva, om en förlängning på så lång tid som den nu föreslagna skulle komma att genomföras. Det är av stort intresse att i detta sammanhang erinra om vad socialstyrelsen yttrade vid lagens tillkomst (prop. 301/1942 s. 25).

»Redan vid genomförandet av en statlig reglering av hyresmarknaden bör det», säger socialstyrelsen, »för statsmakterna stå fullt klart, att regleringen måste bedrivas med den riktlinjen, att den bör avvecklas så fort som detta kan ske.»

Slutsatsen härav synes icke gärna kunna bli mer än en, nämligen att lagen under inga omständigheter bör i ett sammanhang ges längre giltighetstid än att bestämmelser om lagens fullständiga avveckling med visshet kunna genomföras med minsta möjliga tidsutdräkt, så snart tillfälle därtill gives. Att nu utsträcka lagens giltighet under en så lång tid som här åsyftas, d. v. s. över två och ett halvt år, kan medföra att avvecklingen uppskjutes längre än som är önskvärt.

Det bör vidare påpekas, att från regeringens sida, med anledning av att krigets slut skönjes, i olika sammanhang uttalats att all kristidslagstiftning skall komma att avvecklas så snabbt som möjligt. Det synes vara en dålig upptakt

till denna avveckling att nu begära två års förlängning av en tvångslag, som man hittills nöjt sig med att förlänga ett år i taget. Det torde utan tvekan böra förbehållas riksdagen möjlighet att ånyo få taga ställning till frågan nästa år och bedöma den med hänsyn till det läge som då är för handen och ytterligare gjorda erfarenheter beträffande lagens tillämpning. Under sådana förhållanden synes lagen icke böra ges längre giltighetstid än till och med den 30 september 1945.

Till stöd för sin underdåniga framställning om en förlängning på två år av hyresregleringslagen har statens hyresråd bland annat framhållit, att det såväl för de avtalsslutande parterna som hyresregleringsorganen skulle vara en fördel, om man åtminstone två år framåt kunde överblicka, i vad mån hyresmarknaden komme att vara reglerad. Då en förlängning på ett år från och med den 1 oktober 1944 i realiteten komme att innebära, att hyresmarknaden från och med nuvarande tidpunkt bleve reglerad i över ett och ett halvt år framåt, synes detta hyresrådets önskemål vara rimligen tillgodosett genom en förlängning av lagen på ett år.

Det kan vidare påpekas, att genom en förlängning av lagen på två år densamma kommer att intaga en särställning bland alla övriga krisförfattningar. Det är ett känt förhållande, att det hittills varit brukligt att begränsa förlängningen av giltighetstiden för författningar av beredskapskaraktär eller eljest sammanhängande med kristidsförhållanden till i stort sett ett år eller högst ett och ett kvarts år i sänder. Det har icke andragits några vägande skäl för ett avsteg från denna praxis.

Med åberopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att lagen av den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. skall äga fortsatt giltighet allenast till och med den 30 september 1945.

Stockholm den 1 mars 1944.

E. A. Lindblom.

Emil Petersson.

J. M. Bäckström.

John Björck.

Ragn. Bergh.

Eilif Sylwan.